

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**HISTÒRIA MODERNA I.
ECONOMIA I SOCIETAT**

Coordinació: VILALTA ESCOBAR, MARIA JOSE

Any acadèmic 2016-17

Informació general de l'assignatura

Denominació	HISTÒRIA MODERNA I. ECONOMIA I SOCIETAT			
Codi	100071			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Història	2	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits ECTS	6			
Grups	1GG			
Crèdits teòrics	6			
Crèdits pràctics	0			
Coordinació	VILALTA ESCOBAR, MARIA JOSE			
Departament/s	HISTORIA DE L'ART I HISTORIA SOCIAL			
Idioma/es d'impartició	Català/ Espanyol/ Anglès			

Professor/a (s/es)

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professor	Horari de tutoria/lloc
VILALTA ESCOBAR, MARIA JOSE	vilalta@hahs.udl.cat	6	Aula 2.16 Docència: DI-Dm, 11:30 a 13 h. Tutoria: DI-Dm, 13-14 h.

Informació complementària de l'assignatura

L'estudi de la Història a l'època Moderna (segles XVI-XVII) es presenta estructurat en dues parts, estretament relacionades, sota la denominació, la primera, d'*Història Moderna. Economia i Societat* i, la segona, *Història Moderna. Política i Cultura. Ambdues s'imparteixen, respectivament, en el primer i segon semestre del segon curs del grau d'Història de la UdL.*

En la primera part, *Història Moderna. Economia i Societat*, es farà especial èmfasi en plantejar els diferents debats sobre els profunds canvis econòmics i socials del període que es reflecteixen en assumptes interrelacionats com són els afers que afecten la població, la vida quotidiana i la família, les transformacions dels principals sectors econòmics (agricultura, manufactura, comerç) i el canvi social, tot plegat emmarcat en el debat sobre la transició del feudalisme al capitalisme. L'espai prioritari per a tractar els diferents assumptes serà la civilització occidental. La interrelació de la docència entre les dues parts persegueix assolir un coneixement científic global d'una època de transició entre la societat feudal i la capitalista, crucial en la història europea i del món, que s'inicia a les acaballes de l'edat mitjana (segle XV) i es clou als inicis de l'època contemporània (segle XIX).

Advertiment d'ordre i convivència:

L'ús de la telefonia mòbil no està permès dins l'aula.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Resum dels objectius propis de l'assignatura adequats als del Grau d'Història

O1-Prendre consciència de les continuïtats i canvis existents en el trànsit entre el món medieval-modern i el món modern-contemporani.

O2-Identificar els processos de permanència i de canvi en les esferes de l'economia i la societat al llarg dels segles XVI-XVIII

O3-Comprendre la importància de les bases materials i l'organització social en la configuració de les societats d'Antic Règim

O4-Assimilar correctament el contingut de materials d'estudi diversos i aprofitar els nous recursos tecnològics per fonamentar un sòlid coneixement de les característiques de l'època Moderna.

O5-Identificar, en textos de lectura, les tesis principals i el posicionament dels principals historiadors/es que han investigat el període.

Competències significatives

Resum de competències pròpies de l'assignatura adequades a les del Grau d'Història

Competència Bàsica 3 - Que l'estudiantat adquireixi la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Competència Bàsica 4 - Que l'estudiantat pugui transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat

Competència Bàsica 5 - Que l'estudiantat pugui consolidar un coneixement bàsic dels principals fets i processos de canvi i continuïtat de la humanitat en una perspectiva diacrònica.

Competència Específica 1 - Que l'estudiantat desenvolupi la capacitat per a comprendre els grans processos polítics, socials i econòmics de la història des d'una perspectiva sincrònica i diacrònica

Continguts fonamentals de l'assignatura

I- CAP A UNA DEFINICIÓ DE L'ÈPOCA MODERNA.

II- LA VIDA I EL TREBALL DE LES PERSONES DE L'ÈPOCA MODERNA

1. Població i família
2. El treball al món camperol
3. El treball a les ciutats
4. Les persones i les relacions socials

III- EL PROCÉS DE CONSTRUCCIÓ DE LA HISTÒRIA DELS TEMPS MODERNS

1. L'estructura demogràfica de l'Antic Règim.
2. El debat de la transició del feudalisme al capitalisme.
3. Desenvolupament econòmic i lluita de classes en el món rural
4. El triomf del món urbà: Industrialització i comerç

Eixos metodològics de l'assignatura

Activitat	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	O*	C*	G*	HP*	HNP*
Classe magistral (M)	Vegeu temari i cronograma	O1,2,3,4,5	CB3,5 CE1	GG	47	40
Treballs (T)	In1: Informe escrit 1 In2: Informe escrit 2 In3: Informe escrit 3	O1,2,3,4,5	CB3,4,5 CE1	Ind	2 2 2	30
Seminaris Opcionals	S1: Lectura de Pierre Vilar, "Crecimiento y Desarrollo" S2: Seminari de cine (a concretar) S3: Seminari permanent d'Història i Art S4: Altres (a concretar)	O4,5	CB3,4,5 CE1	Ind GG	10	10
Tutories (Tut)	Tutories en aula i individuals Tut1-M (1 h.), Tut2-T (1 h.) Tut3-S (1 h.)	O1,2,3,4		Ind GG	3	
Avaluació (AV)	Vegeu taula de mecanismes d'avaluació	O1,2,3,4,5	CB3,4 CE1	Ind	4	
TOTAL	HTE: 150				70	80

O: Objectiu. C: Competència G: número de grups implicats en l'activitat. HP: hores presencials de l'alumnat. HNP: hores no presencials de l'alumnat.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Activitats presencials	Inici	Final	Dia	Horari	Espai
Aula	12/09/2015	10/01/2017	DI-Dm	9-11 del matí	2.16

Taller d'avaluació	16/01/2017	-	DI	16 h.	
Síntesi i Avaluació	06/02/2017		DI	12 h.	

Informes de les Lectures:

T-In 1: 18 d'octubre de 2016

T-In 2: 22 de novembre de 2016

T-In 3: 20 de desembre de 2016

Lectures (disponibles a copisteria de Rectorat) i dates per a les proves de lectura (In1, In2, In3).

T-In 1: 18 d'octubre de 2016

L1: Kriedte, P.: "Introducción" a *Feudalismo Tardío y Capital mercantil. Líneas maestras de la historia económica europea desde el siglo XVI hasta finales del XVIII*, Crítica, Barcelona, 1982, pp. 9-28.

L2: Kriedte, P.: "Conclusión" a *Feudalismo Tardío y Capital mercantil. Líneas maestras de la historia económica europea desde el siglo XVI hasta finales del XVIII*, Crítica, Barcelona, 1982, pp. 203-206.

L3: Martínez Shaw, C.: "Presentación", en Iglesias Rodríguez, J. J.; Carmona, J. I.; Gomero Rojas, M.; Núñez Roldán, F.: *Manual de Historia Universal. 5: Siglos XVI-XVII*, Historia 16, Madrid, 1995, pp. 9-27.

T-In 2: 22 de novembre de 2016

L4: Hinrichs, E.: "Capítulo II: La estática de Europa en la época preindustrial", en *Introducción a la Historia de la Edad Moderna*, Akal, Madrid, 2001, pp. 13-89 (Disponible a Google Llibres).

L5: Hinrichs, E.: "Capítulo III.2: El cambio en la economía y la sociedad", en *Introducción a la Historia de la Edad Moderna*, Akal, Madrid, 2001, pp. 121-204 (Disponible a Google Llibres).

L6: Domínguez Ortiz, A.: *Historia Universal. Edad Moderna*, vol. III, Editorial Vicens Vives, Barcelona, 1983, Capítol XXII, pp. 341-365 i Capítol XXXIII, pp. 553-570.

L7: Rodríguez Sánchez, A.: *La familia en la Edad Moderna*, Arco Libros, Madrid, 1996.

T-In 3: 20 de desembre de 2016

L8: Brenner, R. : "Estructura de clases agraria y desarrollo económico en la Europa preindustrial" en Aston, T. H.-Philpin, C. H. E. (eds.), *El debate Brenner. Estructura de clases agraria y desarrollo económico en la Europa pre-industrial*, Crítica, Barcelona, 1988, pp. 21-81.

L9: Hilton, R. "El feudalismo y los orígenes del capitalismo", *Conflicto de clases y crisis del feudalismo*, Crítica, Barcelona, 1988, pp. 180-203.

L10: Thompson, E.P.: "La economía moral de la multitud" (dues edicions)

-*Tradición, revuelta y consciencia de clase. Estudios sobre la crisis de la sociedad preindustrial*, Editorial Crítica, Barcelona, 1979, pp. 62-134.

-*Costumbres en común*, Editorial Crítica, Barcelona, 1995, pp. 213-293.

Sistema d'avaluació

Avaluació	Tipologia	Mode	Activitat	%*
Taller d'avaluació (TA) (Examen)	TA: examen del conjunt de la matèria impartida en M i S / prova escrita	Examen escrit obligatori	Classes Magistrals +Lectures	50%
Treballs T-In	T-In1: Informe escrit 1 T-In2: Informe escrit 2 T-In3: Informe escrit 3	Activitat Opcional	T-In1= 10% T-In2= 10% T-In3= 10%	30%
Seminaris	Participació activa	Activitat Opcional		20%
TOTAL				100%

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia Bàsica d'Història Moderna (I-Economia i Societat / II-Política i Cultura)

1- Aspectes metodològics

Aróstegui, J.: *La investigación histórica. Teoría y método*, Crítica, Barcelona, 1995.

Bonnasie, P.: *Vocabulario básico de la Historia Medieval*, Crítica, Barcelona, 1983.

Cardoso, C.F.S. y Pérez Brignoli, H.: *Los métodos de la Historia*, Crítica, Barcelona, 1982.

Kamen, H.: *Vocabulario básico de la Historia Moderna*, Crítica, Barcelona, 1986.

Kinder, H.-Hilgemann, W.: *Atlas Histórico Mundial. 1. De los orígenes a la Revolución Francesa*, Akal, Madrid, 2006.

Kula, W.: *Problemas y métodos de la historia económica*, Península, Barcelona, 1977.

Langer, W. L.: *Enciclopedia de Historia Universal. La Edad Moderna*, Alianza, Madrid, 1989.

Teruel Gregorio de Tejada, M.: *Vocabulario básico de historia de la Iglesia*, Barcelona, Crítica, 1993.

Vilar, P.: «Crecimiento económico y análisis histórico» en *Crecimiento y desarrollo. Economía e Historia. Reflexiones sobre el caso español*, Ariel, Barcelona, 1980, pp.17-105.

Vilar, P.: *Iniciación al vocabulario del análisis histórico*, Crítica, Barcelona, 1980.

2-Manuals i obres generals

AA. VV.: *Manual de Historia Universal*, vol. 5 (*Siglos XVI-XVII*) y vol. 6 (*Siglo XVIII*), Historia 16, Madrid, 1995.

AA.VV.: *Historia de la Familia*, 2 vols., Alianza editorial, Madrid, 1988.

Aston, T.H. - Philpin, C.H.E. (eds.), *El debate Brenner. Estructura de clases agraria y desarrollo económico en la Europa pre-industrial*, Crítica, Barcelona, 1988.

Bayly, C. A.: *El nacimiento del Mundo Moderno, 1780-1914. Conexiones y comparaciones globales*, Siglo XXI, Madrid, 2010.

Bennassar B.; Jacquart, J.; Lebrun, F.; Denis, M.; Blayaud, N.: *Historia Moderna*, Akal, Madrid, 2005 (5ª edició, original: 1980).

Berg, M.: *La era de las manufacturas, 1700-1820. Una nueva historia de la Revolución industrial británica*,

Crítica, Barcelona, 1987.

Bois, G.: "Què és el feudalisme?", *L'Avenç*, núm. 33, 1980, pp. 23-30.

Boorstin, D. J.: *Los descubridores*, Crítica, Barcelona, 1986.

Casey, J.: *Historia de la familia*, Espasa Calpe, Madrid, 1990.

Chartier, R. (dir.): *Historia de la vida privada. Del Renacimiento a la Ilustración*, Taurus, Madrid, 2001.

Constant, J. M.: *Naissance des États modernes*, Belin, Paris, 2008 (1ª edició: 2000).

Dobb, M.: *Estudios en el desarrollo del capitalismo*, Siglo XXI, Madrid (diverses edicions)

Domínguez Ortiz, A.: *Historia Universal. Edad Moderna*, vol. III, Editorial Vicens Vives, Barcelona, 1983.

Farge, A.; Zemon Davis, N. (dirs.): *Historia de las mujeres en Occidente. 3. Del Renacimiento a la Edad Moderna*, Taurus, 1992.

Flandrin, J. L.: *Orígenes de la familia moderna*, Crítica, Barcelona, 1979.

Floristan, A. (coord.): *Historia Moderna Universal*, Ariel, Barcelona, 2002.

Gerhard, D.: *La vieja Europa. Factores de continuidad en la historia europea (1000-1800)*, Alianza universidad, Madrid, 1991.

Goody, J.: *La familia europea*, Crítica, Barcelona, 2001.

Hill, C.: *De la Reforma a la Revolución Industrial*, Ariel, Barcelona, 1980.

Hill, Ch.: *De la Reforma a la Revolución Industrial*, Editorial Ariel, Barcelona, 1980.

Hilton, R. (ed.): *La transición del feudalismo al Capitalismo*, Crítica, Barcelona, 1980.

Hinrichs, E.: *Introducción a la Historia de la Edad Moderna*, Akal, Madrid, 2001 (orig. 1980).

Història d'Europa Oxford

1-Cameron, E. (ed): *El siglo XVI*, Historia de Europa Oxford, Crítica, Barcelona, 2006.

2-Bergin, J. (ed.): *El siglo XVII. Europa, 1598-1715*. Historia de Europa Oxford, Crítica, Barcelona, 2002.

3-Blanning, T.C.W. (ed): *El siglo XVIII*, Historia de Europa Oxford, Crítica, Barcelona, 2002.

Història d'Europa Akal

1-Mackenney, R.: *La Europa del siglo XVI. Expansión y conflicto*, Akal Universitaria, Madrid, 1996.

2-Munck, T.: *La Europa del siglo XVII, 1598-1700*, Akal Universitaria, Madrid, 1994.

3-Black, J.: *La Europa del siglo XVIII, 1700-1789*, Akal Universitaria, Madrid, 1997.

Hobsbawn, E.J.: *En torno a los orígenes de la Revolución Industrial*, Buenos Aires, 1971.

Hobson, J. M.: *Los orígenes orientales de la civilización de occidente*, Crítica, Barcelona, 2006.

Hunt, L. et alii: *The making of the West. Peoples and Cultures, 1320-1830. Vol II: Since 1500*, Bedfords/St. Martins, Boston-NewYork, 2012 (4ª edició).

Iglesias Rodríguez, J. J.; Carmona, J. I.; Gomero Rojas, M.; Núñez Roldán, F.: *Manual de Historia Universal. 5: Siglos XVI-XVII*, Historia 16, Madrid, 1995, pp. 9-27.

Koenigsberger, H.G.: *El mundo moderno, 1500-1789*, Crítica, Barcelona, 1991.

- Kriedte, P., Medick, H. i Schlumbohm, J.: *Industrialización antes de la Industrialización*, Editorial Crítica, Barcelona, 1986.
- Kriedte, P.: *Feudalismo Tardío y Capital mercantil*, Crítica, Barcelona, 1982.
- Le Goff, J.: *La vieja Europa y el mundo moderno*, Alianza, Madrid, 1995.
- Livi Bacci, M.: *Historia de la población europea*, Crítica, Barcelona, 1999.
- Livi Bacci, M.: *Historia mínima de la población mundial*, Ariel Historia, Barcelona, 2002 (2a edició).
- Marks, R. B.: *Los orígenes del mundo moderno. Una nueva visión*, Crítica, Barcelona, 1992.
- Martínez Ruiz, E.; Giménez, E.; Armillas, J. A.; Maqueda, C.: *Introducción a la historia moderna*, Akal, Madrid, 1994
- Merriman, J. M.: *A History of Modern Europe: from the Renaissance to the present*, W.W. Norton&Co, New York, 2010.
- Mousnier, R.: *Los siglos XVI y XVII. El progreso de la civilización europea y la decadencia de Occidente (1492-1715)*, 2 vols, Destino, Barcelona, 1981.
- Ribot Garcia, L. (coor.): *Historia del mundo moderno*, Actas, Madrid, 1992.
- Rodríguez Sánchez, A.: *La familia en la Edad Moderna*, Arco Libros, Madrid, 1996.
- Sarti, R.: *Vida en familia. Casa, comida y vestido en la Europa Moderna*, Crítica, Barcelona, 2003.
- Tenenti, A: *La Edad Moderna, siglos XVI-XVIII*, Crítica, Barcelona, 2003 (2ª ed. revisada)
- Thompson, E.P.: *Costumbres en común*, Editorial Crítica, Barcelona, 1995.
- Thompson, E.P.: *Tradición, revuelta y consciencia de clase. Estudios sobre la crisis de la sociedad preindustrial*, Editorial Crítica, Barcelona, 1979.
- Trevor Aston (comp.): *Crisis en Europa (1560-1660)*, Alianza, Madrid, 1983.
- Wiesner, M. E.: *Early Modern Europe, 1450-1789*, Cambridge University Press, Cambridge, 2006
- Zeller, O.: *La Ciudad Moderna*, vol. III de Pinol, J. L. (dir.): *Historia de la Europa Urbana*, Publicacions de la Universitat de València, València, 2010.